

'Friends' – nu med asylansøgere

De har tidligere opsat forestillingen 'Pretty Woman A/S' med en prostitueret i hovedrolle. Nu indspiller instruktørerne Tue Biering og Jeppe Kristensen 13 afsnit af tv-serien 'Friends' med asylansøgere i rollerne.

SARA MARIA GLANOWSKI

Der er ikke langt fra Sandholmlejren til Monicas lejlighed på Manhattan. I hvert fald ikke hvis man spørger de to teaterprovokatører Tue Biering og Jeppe Kristensen, der nu sætter den populære sitcom 'Friends' op som teaterstykker på NyAvenue Teatret med seks asylansøgere i rollerne som Rachel, Phoebe, Monica, Chandler, Ross og Joey. Ligesom tv-serien fra 1994 bliver afsnittene hver aften indspillet foran publikum og vist live på internetsiden friendstv.dk. Scenografien, replikkerne, kendingsmelodien og humoren er den samme. Den eneste forskel er, at de seks venner bliver spillet af asylansøgere fra Irak, Iran, Cameroun, Zimbabwe og Sri Lanka. For som Jeppe Kristensen siger:

»'Friends' er den moderne Godothistorie om at vente på meningen med livet. Det er den ultimative skildring af en verden, der står stille. De seks venner er i et mellemstadium i deres liv, hvor de konstant venter på at få et job, en kæreste eller et sted at bo. Som publikum følger vi dem i ti år, mens der på en måde er sat parentes om deres liv, og hvor de ikke er en del af det New York, de ellers befinder sig midt i.«

Og det bedste cast til at spille den historie er ifølge de to instruktører de asylansøgere, der sidder i centre som Sandholm og Kongelunden og venter på en adgangsбилlet til livet udenfor.

»Det er om nogen en gruppe mennesker, der venter på en mening og hvis liv

er ramt af problemer og udfordringer«, siger Tue Biering.

Men vi kender mest asylansøgerne som nogle stalker i aviserne. Fra historier om knivstikkerier, billeder af lejre med pigetråd omkring og en evig dårlig samvittighed. Den stereotype opfattelse vil de to instruktører gerne udfordre.

»Vi låner bevidst et univers, som mange kender og kan forholde sig til. 'Friends' er en af de mest sete sitcoms nogensinde, og den har en enormt stor genkendelighed over hele verden, fordi man kan spejle sit eget liv i karakterernes. Vi vil gerne undersøge, om man kan skabe den der 'Friends'-feeling i rummet mellem karaktererne, publikum og asylansøgerne,« siger Tue Biering.

»Det, som asylansøgerne drømmer om, er jo noget, vi alle sammen har til fælles. Nemlig drømmen om at have et tilhørsforhold til andre og et sted at bo. Det er der, historien om asylansøgerne møder historien om de seks venner i New York.«

Spiller for en busbillet
Præmissen for forestillingen er, at den konstant er under opløsning og omstrukturering. Og ingen kan med sikkerhed vide, hvem der optræder ved premieren eller det allersidste afsnit. Indtil videre har de udskiftet tre medvirkende, fordi de blev hjemsendt og en tredje måtte melde fra, fordi hun havde psykiske problemer.

»Så sent som for et par dage siden fik en af de kvindelige skuespillere at vide, at hun skal sendes hjem inden for den kommende måned. Fra at sidde på antidepressive midler ude på asylcentre, kan man få et åndehul og bliver betragtet som kolleger og mennesker i stedet for sagsnumre,« siger Jeppe Kristensen.

28-årige Elisabeth Msonza fra Zimbabwe spiller Rachel og har ventet 14 måneder i Kongelunden.

»På centeret snakker vi kun om problemer, og folk har traumer og er deprimerede. Derude går det kun nedad, nedad, nedad. Her er jeg med til at opbygge noget, der vokser hver eneste dag. Jeg bliver en del af samfundet og møder danskerne. Det får mig til at tro på, at der er en fremtid for mig uden for centeret,« siger hun. Og selvom hun har fået afslag på opholdstilladelse i Danmark og kun spiller for en

busbillet, fordi asylansøgeren ikke må modtage løn, glæder hun sig hver morgen til at komme ind på teatret.

»Det får mig til at føle mig som en helt almindelig kvinde, og jeg glæder mig til at vise publikum, at jeg har et talent,« siger hun.

Tidligere har instruktørerne indspillet 'Elverhøj' på Det Kongelige Teater med skuespillere fra Bangladesh, 'Pretty Woman' med gadeprostituerede på Halmtorvet og 'Dollars' med tilfældige færingere.

»De populærkulturelle mastodonter, som vi er opvokset med, har programmeret os til at opleve verden på en bestemt måde, og de trigger nogle følelser i os, som man kan bruge til at skabe identifikation med. Vi har lært at elske seks venner ovre i New York; kan man skabe samme identifikation med asylansøgerne?«, spørger Tue Biering.

sara.maria.glanowski@pol.dk

»'Friends' er en af de mest sete sitcoms nogensinde, og den har en enormt stor genkendelighed over hele verden, fordi man kan spejle sit eget liv i karakterernes

Tue Biering

'Friends' spiller på NyAvenue fra 8.-22. maj.

BLÅ BOG

Tue Biering
Født 14. maj 1973. Uddannet sceneinstruktør fra Statens Teaterskole 2000.

Jeppe Kristensen
Født 14. december 1975. Uddannet dramaturg fra Aarhus Universitet.

De har arbejdet sammen om:
'Come on, Bangladesh, just do it!'. En teaterinstallation, som følger Det Kongelige Teaters historiske outsourcing af 'Elverhøj' til Bangladesh. Teatrets outsourcingkonsulent J.R. er i Bangladesh og beskriver løbende produktion, lønforhandlinger, kvalitetstjek, danskundervisning med mere. Opført i Turbinehalerne foråret 2006.

'Pretty Woman A/S'. Genopsætning af den romantiske filmklassiker fra 1990. Opsætningen blander fiktion med virkelighed og inddrager prostituerede kvinder som aktive medspillere i forestillingen. Opført i Containerne på Halmtorvet november 2008.

Research: Politikens Bibliotek

SKYGGEN AF KAIN
DET OLDSKE ORKESTER
21. APRIL – 4. MAJ

FRIENDS
BIERING & KRISTENSEN
8. MAJ – 22. MAJ

FØBISKOLEN
MAMMUTTEATRET
27. MAJ – 12. JUNI

NYAUVENY
S.M.B.A.
ÅBEN SCENE
SÆSON 2009/2010
FREDERIKSBERG ALLE
1820 FREDERIKSBERG C
T 22 99 03 67
INFO@NYAUVENY.DK
WWW.NYAUVENY.DK

NYAUVENY

TRIWA ARMBÅNDSUR
Flot og markant unisex ur fra svenske Triwa. Fås i blå, orange, rød, sort, gul eller grå. Med japansk Citizen Miyota urværk og vandtæt ned til 50 m.
Pluspris 760 kr.
Alm. pris 895 kr.
Køb det på politiken.dk/plus eller i Forhallen, Politikens Hus.

BULLETTIN

STÉPHANIE SURRUGUE

Kunsten at gå til grunde

Med filmen om Serge Gainsbourg har vi fået fornyet stof til den maskuline myte om kunstnerbohemer, som flirter med selvdestruktion.

Jeg er kommet for at sige, at jeg går
Og dine tårer kan ikke ændre ved det
Serge Gainsbourg:
'Je suis venu te dire que je m'en vais'

Han sidder i sin hospitalsseng og smiler diabolisk til flokken af journalister. Med strittende skægstubbe, en osende *Gitanes* i kæften og resterne af en blodprop i kroppen holder Serge Gainsbourg hof. Og med en perfekt blanding af selvscenesættelse og spleen erklærer den franske musiker, at han agter at drikke lige så meget alkohol og ryge lige så mange *Gitanes*, som han gjorde, inden blodproppen ramte ham. Hans kvinde – og moderen til to af hans børn – vrider hænder, mens journalisterne begejstret grifler løs.

Scenen er fra filmen 'Gainsbourg – vie heroïque', som i torsdags fik premiere i Danmark under titlen 'Gainsbourg – manden, musikken, myten'. Og med filmbiografien om den franske multikunstner, som brændte sit lys i alle ender, har vi fået endnu mere stof til mytologien om den mandlige kunstnerboheme, hvis geni flirter med selvdestruktionen, og hvis ego ikke trives i tosøhede.

Gainsbourg mestrede kunsten at skride fra det hele: sine koner, sine elskerinder, sine børn, småborgerligheden, konventionerne

til den fuldfede kliché Hank Moody, som i tv-serien 'Californication' tumler omkring i en cocktail af sex, sprut, stoffer, solskin og skrivelokering.

Kunsthistorien vrimer med mænd, hvis private normbrud bliver en del af kunsten. På vores nordlige breddegrader er Ingmar Bergman, August Strindberg, Tom Kristensen, Morten Sabroe og Jørgen Leth bare nogle af racens repræsentanter. I århundreder har de forarget og fascineret deres publikum, som med mellemrum har udråbt de skabende ånder til egoister, drukkenbolte eller liderbasser, men som igen og igen vender tilbage til d'herrer, deres værker og deres lidelser.

Tankevækkende er det, at der er så få kvinder i selvskebet af kunstnere, der bruger flugten fra ægteskabet, familien og normaliteten i deres værker og i deres selvscenesættelse – og endnu færre, der vælger at gå i hundene som en del af den kunstneriske proces. Som digteren Lone Hørslev påpegede sidste år, da hun udgav sine 'Skilsmisdedigte': »Der er bare ikke så mange kvindelige kunstnere, der sidder på Bo-Bi Bar og drikker øl og har ondt af sig selv på tiende år.«

Og hvis en kvindelig kunstner så endelig går i hundene – som i tilfældet Britney Spears – er hun En Dårlig Mor, mens samme type deroute sikrer Gainsbourg & co. et eftermæle som Stor Kunstner.

kunstner. Slår man ham op i den amerikanske udgave af Wikipedia, fremgår det, at den forpinte kunstner føler sig fremmedgjort og misforstået på grund af det, han opfatter som andres ignorances.

Selv om vi i Danmark ikke har en egentlig fællesbetegnelse for d'herrer anarkistromantiske og (selv)destruktive kunstnere, har adskillige kunsthistorikere beskæftiget sig med fænomenet, som ifølge litteraturhistorikeren Per Stounbjerg stammer fra lord Byrons tid på tærsklen til 1800-tallet. Og selv om Den Lidelsesfulde Kunstner stadig lever i værste velgæende, er han også blevet så stor en kliché, at Wikipedia nu også har fremstillet en manual til ham. Så i Gainsbourgs ånd følger her hovedbudskaberne i: 'How to act like a tortured artist'-guiden:

1. Opfør dig kynisk og deprimeret. Sig sortsindede ting, og kom med udsagn som 'Det er den eneste måde, jeg kan udtrykke mig på ... gennem min kunst'.
2. Hvis du nogensinde viser dig offentligt, så beklag dig over samfundet. Og fortæl alle om din svære barndom.
3. Læs Poe, Plath, 'Hamlet' og romaner om dystopiske samfund som i 'Fahrenheit 451'.
4. Komponér triste og dramatiske sange. Skriv depressive overemotionelle digte. Gør sort til din yndlingsfarve på dine lærreder.
5. Tag ikke imod ros. Hvis nogen komplimenterer dine værker, kan du under ingen omstændigheder sige tak. Brug variationer over 'det er en elendig fortolkning af, hvordan jeg føler' og 'du fanger ikke helt selve budskabet'.

God fornøjelse. Eller som Gainsbourg ville have sagt: »Merde, alors«.

stephanie.surrugue@pol.dk

Illustration:
Claus Nørregaard

www Følg med i Stéphanie Surrugues kulturblog på politiken.dk/surrugue

Film

VINDER AF GULDØVEN
BEDSTE FILM – VENEDIG FILM FESTIVAL

“Et mesterværk”
Screen International

“En helt mageløs film”
Empire

66
VENICE 2009
COMPETITION

TORONTO
FILM FESTIVAL

NEW YORK
FILM FESTIVAL

LONDON
FILM FESTIVAL

En film af Samuel Maoz

LIBANON

Sjælen er krigens første offer

PREMIERE PÅ TORSDAG
DAGMAR - GRAND - VESTER VOV VOV - ØST FOR PARADIS

Miracle Film